

Hoe ervaren onze bedrijven deze crisis?

Patrick Dieleman, Bart Verelst en Ivan De Clercq

“ Geen planten kweken, is zeker geen inkomen

Sam Daeze

Het bedrijf van Sam Daeze en Caroline in Destelbergen produceert perkplanten en zo'n 550 soorten vaste planten. Tegen 20 april zijn de containervelden normaal leeg; nu staat er nog heel wat bloeiend goed zoals Saxifrage, Aubrieta en Doronicum.

“Ongeveer de helft van onze afzet gaat naar tuincentra, 30% naar markten en 20% naar export”, legt Caroline uit. Doorgaans draait het bedrijf in de periode maart-juni 80% van de jaarmzet. Het omzetverlies in deze cruciale periode wordt geschat op vele tienduizenden euro's. De opening van de tuincentra maakt een verschil, al is het voor een deel van het assortiment al te laat. In de drukste periode verlaten normaal zo'n 75.000 planten per week het bedrijf. Dat werd de afgelopen weken bijna herleid tot nul. Planten die niet verkocht zijn, moeten weggegooid worden.

Al is het maar om buiten plaats te maken voor de salvia's, lupinen, papaver, stokrozen... die in de serre staan te wachten om buiten opengezet te worden. De hoop is dat de planten voor de maand mei nog een deel van het seizoen kunnen goed maken.

De inkomsten zijn een aantal weken bijna volledig weggevallen, maar de kosten lopen wel gewoon door. “De kosten voor jongplanten en stekken zijn gemaakt. Sommige stekken kosten 1 euro per stuk, dus dat loopt snel op. Ook etiketten kosten geld. We hebben beslist om in te potten zoals gewoonlijk, al is dat mentaal niet altijd makkelijk. Je weet immers niet wat de toekomst zal brengen en in welke mate je gaat verkopen”, aldus Sam. “Maar geen planten kweken, is zeker geen inkomen. Mocht de markt normaliseren, en je kunt niet leveren, is het ook pijnlijk.” ■

“ Aangezien de winkels gesloten zijn, verkopen alleen de floristen die aan huis bestellen

Filip Van Biesen

Rozenteler Filip Van Biesen uit Opwijk reageert dat de handel in snijbloemen gevoelig is ingekrompen. De heropening van de tuincentra biedt geen oplossing, omdat snijbloemen daar weinig verkocht worden. “Vlak na het uitbreken van de crisis mochten de telers op de Nederlandse veilingen slechts 30% aanleveren van de productie die ze de week voordien aanvoerden. Zelf verkoop ik via de Brusselse Euroveiling, waar de klok stil ligt. Maar we kunnen enkele karren opstellen in de frigo's en moeten zelf een prijs zetten.” Bloemenhandelaars kunnen daar hun keuze maken, maar aangezien de winkels gesloten blijven gaat het alleen over bloemen die ze aan huis kunnen bestellen. Voor de meeste telers is dat slechts een beperkt deel van hun productie. Bij Filip begonnen de rozen pas in productie te komen, zodat hij nog niet echt veel bloemen moest vernietigen.

Hij verwacht zijn topproductie tegen moederdag.

“Omdat ik vreesde dat de corona maatregelen tegen dan nog niet van de baan zullen zijn, zijn we mee gestapt in het idee van een webshop (bloemenrechtvandeuweker.be), waarmee fresia- en lathyrusteler Johan De Proft bij ons kwam aankloppen. We hebben enkele collega's uit de buurt betrokken, om zo een breder assortiment te creëren.” Het hanteerbaar houden van de logistiek was de reden om de thuisleveringen beperkt te houden tot een handvol gemeenten, enkele dagen per week en met een beperkt aantal telers. “We dienden enkele collega-siertelers die over het initiatief hoorden en vroegen of ze ook konden meedoen teleur te stellen. Eerst moeten we zien dat alles logistiek mooi ronddraait, zodat de mensen tevreden zijn over de bloemen die ze thuis geleverd krijgen.” ■

“ **De problemen zijn verschillend bij iedere potplantenteler**

Dirk Mermans

Kamerplantenteler Dirk Mermans uit Wommelgem voelt duidelijk dat de handel stroopt. “Ik heb de voorbije maanden gelukkig behoorlijk verkocht, waardoor ik nog niet onmiddellijk in acute problemen geraak. Maar uiteraard mag deze situatie niet te lang duren.” De Monstera, Philodendron, Shefflera en Aspidistra van Mermans worden voornamelijk via de Nederlandse kanalen vermarkt, waardoor hij vooral Nederlandse collega's hoort. “Het valt mij op dat de problemen bij iedereen verschillend zijn. De ene collega is snel verplicht om niet-verkoopbaar product weg te gooien, de ander kan zijn product nog wat langer sparen, maar het moet nergens lang duren. Moederdag is niet direct een piekmoment voor mij, we moeten het meer hebben van de decoratie- en tuincentramarkt. Ik maak me vooral zorgen of de bedrijven nog blijven investeren in hydrocultuurplanten voor hun kantoren.”

Op de vraag of hij collega's kent die alternatieve wegen bewandelen, reageert Mermans dat hij begin april zou

starten met een webshop. “Ik weet niet of het een groot verschil gaat maken, maar het lijkt me het moment om ermee te beginnen. Ik dacht daar vroeger wel al eens over na en heb zelfs een naam vastgelegd, maar ik nam nooit de tijd om er effectief werk van te maken.”

Hoe Dirk de toekomst inschat? “Niemand weet het, en zij die zeggen dat ze het weten, die liegen. Het heropenen van de Belgische tuincentra verandert nog weinig, het is belangrijk dat er tuincentra opengaan in het buitenland.” Of de overheid iets meer zou kunnen doen voor hem? Dirk reageert dat hij verwacht dat die vooral kredieten en waarborgen zullen geven. “Maar dat is allemaal geld dat je nadien moet teruggeven. Bovendien moet je er intrest op betalen en zal de overheid er op het einde nog aan verdienen. Maar niemand weet hoe lang het nog gaat duren. Duurt het nog 1 maand, dan heeft het pijn gedaan. Duurt het nog een maand langer, dan doet het al echt pijn. Duurt het een half jaar, dan wordt het kritiek.” ■

“ **Door een iets langer seizoen kunnen we nog een deel van het verlies inhalen**

Tom Leybaert

Tom Leybaert kweekt in Moerbeke-Waas naast azalea's en rhododendrons ook onder meer vaccinium, helleborus en Chamaecyparis 'Elwoodii'. Hij schat de situatie bij de rhododendrons totaal anders in dan die bij de azalea's. “Ik schat dat we algemeen in de azaleasector ongeveer 75% van de omzet gerealiseerd hadden toen de crisis uitbrak. Pasen en Moederdag zijn voor de Azaleamarkt 2 hoogdagen in Italië. Pasen ging voorbij zonder enige verkoop. Voor Moederdag ziet het er ook niet goed uit, omdat de resterende aantallen zo groot zijn dat de prijs compleet is weggevallen. De tuincentra zijn er open, maar het is onduidelijk wat mag omdat er een verbod is om buiten te komen. De balans kunnen we pas opmaken na het seizoen.” Voor rhododendron vallen de topweken in maart en april. “We dachten aanvankelijk om de verloren handel met Italië te kunnen verdelen over de andere landen. Maar in de laatste week van maart werden bijna alle reserveringen geannuleerd. We voelen wel dat de grootwarenhuizen blijven doordraaien en alles afnemen zoals gepland. Toch schat ik

dat de omzet terugviel op 30% van normaal in deze periode. Voor mijn bedrijf is het niet alleen belangrijk wat de Belgische overheid beslist, 98% van mijn omzet is gericht op het buitenland. Het heropenen van de tuincentra bij ons en in Duitsland maakt dat de handel wat beter is dan 3 weken geleden.”

Tom verwacht dat we na deze crisis in een andere wereld terecht komen, met een andere kwekersomgeving en andere afzetkanalen. “Een van onze grootste zorgen is de vraag wie onze klanten zullen zijn. Gaan onze nog openstaande vorderingen betaald worden? Dat is een domino-effect: als de tuincentra sluiten stopt de groothandel, stopt de kweker met verkopen en dan worden er uiteindelijk ook geen jongplanten meer verkocht. Om faillissementen te vermijden moet er een noodfonds komen. “Een fair noodfonds, dat gebaseerd is op omzet en geleden schade. We zijn niets met een vast bedrag per kweker. Het gaat hier niet over enkele duizenden euro's maar over heel veel nulletjes.” ■

“ **We moeten met veel meer voertuigen naar het veld**

Thomas Calle

Bij Calle Plant in Wetteren zijn ze momenteel druk bezig met het planten. “We hebben tot nu toe geen ziekten en werken met al onze medewerkers in de kwekerij”, vertelt Thomas Calle. “De grote verandering is dat we met veel meer voertuigen naar het veld moeten om social distancing te respecteren.” Ze ondervinden geen problemen met seizoensarbeid omdat ze uitsluitend met Belgen werken. In maart –normaal een topmaand – voelden ze duidelijk de weerslag van de crisis. “Frankrijk is volledig stilgevallen, in Nederland en Duitsland gaat de handel nog beperkt door. Ook in België was de handel met tuincentra en particulieren stilgevallen. De tuinaanleg werkt verder, maar op geringere schaal. Voor de bomen in vollegrond waren januari en februari gelukkig heel goed, dankzij het uitzonderlijke weer. Het was een ramp geweest als de crisis een maand vroeger was gekomen. Nu blijven er containerplanten staan. Een gedeelte zullen we moeten vernietigen. Een deel van de planten zal verpot worden, maar we weten nu

al dat het aanbod daarvan volgend jaar groot zal zijn.” De stilstand zal geen effect hebben op hun productie voor volgend jaar. “Alles was gepland, het stekken is maar voor deze zomer. Dat kunnen we nog evalueren. Maar de andere planten zitten klaar in de frigo, die moeten we opplanten. We weten niet wat de toekomst gaat brengen. Er wordt vermoed dat de economie zich binnen 2 jaar hersteld zal hebben, maar dat is allemaal nog heel vaag. Veel van onze planten zijn pas na 3-4 jaar verkoopbaar. We gaan daar nu niet plots in minderen. Uiteraard maakt de terugval in omzet dat het financieel allemaal moeilijker wordt.” Afhankelijk van het weer en mits te gieten kunnen containerplanten nog geplant worden tot half juni. “We krijgen nu veel vraag van particulieren die thuis zitten en in hun tuin willen werken, maar we kunnen daar spijtig genoeg niet op ingaan. Doordat de tuincentra weer open gaan, zullen we het verlies in omzet wat kunnen milderen.” ■

“ **Hier en daar zijn openbare werken stilgelegd**

Marc Galle

De tuinaanlegsector ondervond tot nu toe minder hinder. De meeste werven zijn opengebleven en waar mogelijk blijven de werknemers aan de slag. Bij Marc Galle is 87% van de werknemers aan de slag. De overige 13% is thuis wegens niet corona gerelateerde redenen. Het noopt wel tot herverdelen van de taken en medewerkers confronteren met nieuwe uitdagingen. “Wie werkt dient zich strikt te houden aan de opgelegde corona-maatregelen. Eén werknemer per voertuig is de regel. Ieder voertuig is voorzien van een ‘corona-pakket’ met ontsmettende gel, papieren handdoeken, mondmaskers en een bus water. Deze voorzieningen zijn persoonlijk en mogen niet onderling verwisseld worden. En op de werven worden ten allen tijde de sociale-afstandsregels gerespecteerd. Er zijn collega-tuin-aannemers die wel hinder ondervinden van de crisis. Hier en daar zijn openbare werken stilgelegd, ook soms werken in de nabijheid van woonzorgcentra en er zijn industriële klanten die uit voorzorg de vinger op de knip houden en geplande werken uitstellen.”

Maar er is wel hinder op vlak van toelevering en logistiek. Materialen moeten op voorhand telefonisch of via e-mail besteld worden. Daarom vergt het soms een inspanning om te verduidelijken wat er juist bedoeld wordt. Bij het afhalen liggen de materialen klaar en kan je ze meenemen zonder contact met de winkelier. “Bedrijven die machines verkopen en herstellen zijn gelukkig mee opgenomen in de lijst van essentiële handelszaken. Ook hier gelden een aantal restricties. Herstellingen blijven mogelijk, zolang de wisselstukken in België voorradig zijn. De import ligt helemaal stil, wat op termijn problemen kan veroorzaken.” In de sector wordt angstvallig naar de toekomst gekeken. “Verwacht wordt dat zowel particulieren als bedrijven hun financiële mogelijkheden zullen herzien en mogelijk geplande tuinwerken zullen uitstellen. Ook is het niet ondenkbaar dat sommige klanten niet zonder kleurscheuren uit de crisis geraken.” ■